

Số: *3316* /BNV-TCBC

V/v triển khai thực hiện Chỉ thị số
06/2006/CT-TTg của Thủ tướng
Chính phủ

Hà Nội, ngày *31* tháng *8* năm 2006

Kính gửi: Văn phòng Chính phủ

Thực hiện Chỉ thị 06/2006/CT-TTg ngày 6/3/2006 của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Nội vụ đã phối hợp với Văn phòng Chính phủ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Lao động Thương binh và Xã hội khảo sát, đánh giá công tác quản lý nhà nước đối với các khu công nghiệp tại một số tỉnh, thành phố phía Bắc.

Nội dung khảo sát đánh giá bao gồm: tình hình thực hiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, cơ cấu tổ chức của các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ và Nghị định số 36/CP ngày 24/4/1997 của Chính phủ, trong đó tập trung vào một số nội dung chính như sau:

- Tình hình thực hiện phân cấp, uỷ quyền trong công tác quản lý nhà nước về hoạt động đầu tư và quản lý lao động giữa Ủy ban nhân dân tỉnh với Ban quản lý.

- Tình hình thực hiện cơ chế “một cửa - tại chỗ” tại các khu công nghiệp.

- Cơ chế phối hợp giữa Ban quản lý các Khu công nghiệp với các cơ quan chuyên môn của tỉnh trong hoạt động quản lý đầu tư, phát triển các khu công nghiệp và giải quyết các vướng mắc, tranh chấp lao động xảy ra tại các khu công nghiệp.

- Nhu cầu biên chế cho các Ban quản lý để thực hiện tốt các chức năng quản lý nhà nước đối với hoạt động đầu tư và quản lý lao động.

Kết quả khảo sát, đánh giá được tổng hợp thành Báo cáo riêng (gửi kèm theo văn bản này), trong đó có một số nội dung kiến nghị nhằm tháo gỡ, giải quyết các vướng mắc, hạn chế để tăng cường chỉ đạo và chấp hành pháp luật lao động trong các doanh nghiệp tại các khu công nghiệp. Bộ Nội vụ xin được gửi Báo cáo để Văn phòng Chính phủ tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ. *DT*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Lưu VT, TCBC *am*

**KT, BỘ TRƯỞNG
THỦ TRƯỞNG**

Trần Văn Tuấn

BÁO CÁO CÔNG TÁC KHẢO SÁT, ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH THỰC HIỆN CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ, QUYỀN HẠN VÀ CƠ CẤU TỔ CHỨC CỦA CÁC BAN QUẢN LÝ CÁC KHU CÔNG NGHIỆP CẤP TỈNH

(Kèm theo văn bản số 3316/BNV-TCBC ngày 31/08/2006 của Bộ Nội vụ)

Thực hiện Chỉ thị 06/2006/CT-TTg ngày 6/3/2006 của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Nội vụ đã phối hợp với Văn phòng Chính phủ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Lao động Thương binh và Xã hội khảo sát, đánh giá công tác quản lý nhà nước đối với các khu công nghiệp tại một số tỉnh, thành phố phía Bắc.

Sau khi nghiên cứu, khảo sát, đánh giá tình hình hoạt động của các khu công nghiệp và công tác quản lý của các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh, Bộ Nội vụ báo cáo kết quả khảo sát, đánh giá với các nội dung cụ thể như sau:

I. THỰC TRẠNG PHÂN CẤP, ỦY QUYỀN ĐỐI VỚI CÁC BAN QUẢN LÝ CÁC KHU CÔNG NGHIỆP CẤP TỈNH

1. Thực trạng thực hiện phân cấp, uỷ quyền

Theo kết quả khảo sát và đánh giá, thực trạng triển khai phân cấp, uỷ quyền cho các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh ở các tỉnh không hoàn toàn giống nhau do có sự khác nhau trong việc tổ chức phân công, phối hợp giữa Ban quản lý với các cơ quan chuyên môn của tỉnh để thực hiện các nhiệm vụ quản lý nhà nước trên các lĩnh vực đầu tư, xây dựng, lao động, đất đai, môi trường đối với các khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh. Nhưng về cơ bản, nội dung phân cấp, uỷ quyền được thực hiện tương đối thống nhất trên một số lĩnh vực sau:

a. Trong lĩnh vực đầu tư:

Các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh hiện đang được phân cấp, uỷ quyền về chấp thuận đầu tư trong nước; cấp, điều chỉnh, bổ sung và thu hồi giấy phép đầu tư đầu tư nước ngoài:

- Đối với các dự án sản xuất công nghiệp: được uỷ quyền cấp giấy phép đầu tư đến 5 triệu USD;

- Đối với các dự án chế xuất: được ủy quyền cấp giấy phép đầu tư đến 40 triệu USD.

Bên cạnh các nội dung phân cấp, ủy quyền chung tương đối giống nhau giữa các Ban quản lý, thì riêng Ban quản lý các khu công nghiệp và đầu tư nước ngoài tỉnh Quảng Ninh được Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh ủy quyền thực hiện chức năng quản lý nhà nước về đầu tư nước ngoài đối với các dự án đầu tư ngoài khu công nghiệp với nội dung cụ thể là:

- Xây dựng quy hoạch, kế hoạch, các chương trình mục tiêu phát triển thuộc lĩnh vực đầu tư nước ngoài;

- Quản lý các hoạt động đầu tư nước ngoài; theo dõi đơn đốc việc thực hiện quy hoạch, kế hoạch và các chương trình được duyệt về đầu tư nước ngoài và các khu công nghiệp;

- Tiếp nhận đơn xin đầu tư kèm theo dự án đầu tư, tổ chức thẩm định và trình UBND tỉnh cấp giấy phép đầu tư đối với các dự án đầu tư ngoài khu công nghiệp được Chính phủ phân cấp;

- Tổng hợp danh mục các dự án gọi vốn đầu tư nước ngoài để trình UBND tỉnh phê duyệt và công bố theo quy định;

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng thực hiện việc kiểm tra việc tuân thủ pháp luật của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đóng trên địa bàn tỉnh;

- Đầu mối cung cấp dịch vụ hỗ trợ đầu tư cho các doanh nghiệp nước ngoài đầu tư ngoài khu công nghiệp.

b. Trong lĩnh vực lao động:

Hiện tại, các Ban quản lý đang thực hiện theo ủy quyền tại Quyết định số 1414/1997/QĐ-BLĐTB&XH ngày 17/11/1997 của Bộ trưởng Bộ Lao động Thương binh và Xã hội bao gồm: cấp giấy phép lao động cho người nước ngoài trong thời gian dưới 3 tháng; cấp sổ cho người lao động; chấp thuận nhân sự chủ chốt; thông báo chấp thuận đăng ký nội quy lao động và thoả ước lao động của doanh nghiệp hoạt động trong khu công nghiệp. Tuy nhiên, theo Bộ Luật lao động sửa đổi năm 2002, thì việc ủy quyền này lại giao cho Sở Lao động, Thương binh và Xã hội. Vì vậy, việc triển khai ủy quyền tiếp cho các Ban quản lý gặp nhiều khó khăn, không hiệu quả do thực tế gặp phải các vướng mắc sau:

- Thứ nhất, việc ủy quyền khống chế ở mức thời gian dưới 3 tháng làm cho công tác quản lý lao động đối với người nước ngoài không thực sự hiệu quả, gây khó khăn cho các doanh nghiệp sử dụng lao động là người nước ngoài trong việc làm thủ tục đăng ký, gia hạn.

- Thứ hai, việc thực hiện đăng ký thoả ước lao động tập thể tại các doanh nghiệp hoạt động trong khu công nghiệp chưa được các doanh nghiệp thực hiện nghiêm túc (chỉ khoảng 10% các doanh nghiệp có thoả ước lao động tập thể). Nguyên nhân xuất phát từ việc triển khai hình thành tổ chức công đoàn trong những doanh nghiệp này gặp khó khăn hoặc các doanh nghiệp nước ngoài chỉ quản lý lao động và thực hiện các cam kết theo nội quy lao động đã đăng ký với Ban quản lý.

- Thứ ba, theo quy định của Bộ Luật Lao động sửa đổi, bổ sung năm 2002 thì các nội dung quản lý nhà nước về lao động trong khu công nghiệp do Sở Lao động, Thương binh và Xã hội thực hiện theo uỷ quyền của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, nên Sở không thể tiếp tục uỷ quyền lại cho các Ban quản lý. Chính vì vậy, quy định này đã và đang gây khó khăn trong công tác quản lý lao động trong khu công nghiệp, làm giảm vai trò của Ban quản lý trong việc thực hiện cơ chế “một cửa - tại chỗ”.

c. Trong lĩnh vực xuất nhập khẩu và thương mại

Các Ban quản lý hiện đang thực hiện theo uỷ quyền của Bộ Thương mại theo các nội dung bao gồm:

- Cấp giấy phép xuất nhập khẩu cho các doanh nghiệp khu công nghiệp; duyệt số lượng phế phẩm, phế liệu còn giá trị thương mại mà doanh nghiệp chế xuất bán vào thị trường trong nước.

- Cấp chứng chỉ xuất xứ hàng hoá FORM D cho các doanh nghiệp khu công nghiệp xuất khẩu đi các nước ASEAN.

- Theo dõi việc thực hiện kế hoạch xuất nhập khẩu của các doanh nghiệp khu công nghiệp.

- Phối hợp với các cơ quan chức năng kiểm tra việc thực hiện các quy định của pháp luật về thương mại đối với doanh nghiệp khu công nghiệp.

Với các nội dung uỷ quyền trên, về cơ bản các Ban quản lý giải quyết được các yêu cầu của các doanh nghiệp khu công nghiệp, khu chế xuất trong thời điểm hiện nay.

2. Các vướng mắc, hạn chế

Theo kết quả khảo sát và thực trạng phân cấp, uỷ quyền quản lý nhà nước cho các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh mới chỉ tập trung ở 3 Bộ: Kế hoạch và Đầu tư, Lao động Thương binh và Xã hội, Thương mại, Bộ Nội vụ và còn ở mức hạn chế. Các nhiệm vụ quản lý khác đối với khu công nghiệp hiện do các cơ quan chuyên môn của tỉnh trực tiếp tham mưu trình Uỷ ban nhân dân tỉnh quyết định theo thẩm quyền. Theo đó, các Ban quản lý các khu công nghiệp chỉ có nhiệm vụ phối hợp giải quyết hoặc làm đầu mối giúp các doanh

ngành khu công nghiệp đề nghị các vướng mắc, khó khăn trong quá trình đầu tư, sản xuất kinh doanh và gửi đến các cơ quan chuyên môn của tỉnh giải quyết theo thẩm quyền.

Với quy trình quản lý như hiện nay đối với các khu công nghiệp, vai trò của các Ban quản lý chưa thực sự thể hiện đúng mức là cơ quan quản lý nhà nước trực tiếp đối với khu công nghiệp. Đồng thời, với tính chất các khu công nghiệp đã được xác định rõ chức năng, quy mô, quy hoạch xây dựng, định hướng phát triển trong các quyết định thành lập khu công nghiệp, thì nội dung và phạm vi quản lý nhà nước đối với các khu công nghiệp cũng cần phải được thực hiện với quy trình đơn giản hơn so với việc quản lý ngoài khu công nghiệp và giảm thiểu tối đa các thủ tục không cần thiết, rút ngắn thời gian chuẩn bị đầu tư và tiết kiệm chi phí cho các nhà đầu tư.

Trên cơ sở đó, các vướng mắc, hạn chế cần nghiên cứu điều chỉnh bao gồm:

- Quy định về thẩm định thiết kế kỹ thuật đối với các dự án nhóm B, C đầu tư vào khu công nghiệp: Quy định này hiện đang do Sở Xây dựng các tỉnh thực hiện theo Thông tư số 16/2000/TT-BXD. Cần được điều chỉnh và chuyển giao nhiệm vụ này cho các tổ chức tư vấn thẩm định có pháp nhân độc lập và được thực hiện thông qua hợp đồng giữa nhà đầu tư với tổ chức tư vấn độc lập (Hiện nay theo Nghị định số 16/2005/NĐ-CP, thì các Sở Xây dựng chỉ còn có trách nhiệm thẩm định thiết kế cơ sở, còn thiết kế kỹ thuật do chủ đầu tư chủ động thuê tổ chức tư vấn độc lập thẩm định theo quy định của pháp luật).

- Quy định về cấp Sổ Lao động: Theo quy định của Bộ Luật Lao động sửa đổi, bổ sung năm 2002, người lao động phải có Sổ Lao động do cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền cấp. Tuy nhiên, theo khảo sát phần lớn người lao động làm việc trong các khu công nghiệp và người sử dụng lao động đều cho rằng không cần thiết và kiến nghị nên tập trung quản lý theo Sổ Bảo hiểm của người lao động, hiện đang được dự thảo trong Luật Bảo hiểm xã hội.

- Quy định về cấp chứng chỉ xuất xứ hàng hoá FORM "D" và chỉ các nước ASEAN: Hiện nay, nước ta đang hội nhập ngày càng sâu, rộng và tham gia nhiều tổ chức thương mại của khu vực cũng như trên thế giới. Vì vậy, mặc dù nội dung này theo khảo sát, đánh giá chưa ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh của các nhà đầu tư, song để chuẩn bị đi trước đón đầu, cải thiện môi trường đầu tư trong nước, thì quy định phân cấp này cần được mở rộng cho nhiều loại FORM và các nước ngoài ASEAN.

- Mở rộng phạm vi phân cấp, uỷ quyền cho các Ban quản lý: Từ kết quả khảo sát cho thấy, nội dung phân cấp mới chỉ tập trung trên 3 lĩnh vực: đầu tư, lao động, thương mại. Tuy nhiên, để quản lý trực tiếp đối với các khu công

ngành nằm trong quy hoạch, Ban quản lý cần được phân cấp mạnh hơn trên các lĩnh vực về quản lý: xây dựng, môi trường; đẩy mạnh phân cấp trong lĩnh vực quản lý lao động - cần xác định Ban quản lý là đầu mối quản lý lao động của ngành Lao động.

- Quy định về phân cấp quản lý cấp giấy phép đầu tư cho các dự án đầu tư vào khu công nghiệp: Hiện nay, các quy định phân cấp đang căn cứ theo tiêu chí tổng mức đầu tư, kết hợp với quy mô và tính chất dự án. Song, theo tinh thần đổi mới, cải cách hành chính tập trung quản lý nhà nước theo quy hoạch, kế hoạch, các quy định phân cấp này cần điều chỉnh theo hướng chỉ căn cứ vào tính chất dự án để phân cấp mà không khống chế về quy mô và tổng mức đầu tư. Tuy nhiên, trong điều kiện thực hiện phân cấp hiện nay đối với các Ban quản lý, thì trước mắt cần mở rộng phạm vi phân cấp về tổng mức đầu tư lên đến 40 triệu USD cho các dự án đầu tư vào khu công nghiệp (kể cả đầu tư trong nước và đầu tư nước ngoài).

- Quy định về quản lý đất đai trong khu công nghiệp: Hiện nay, đang tồn tại một vướng mắc liên quan đến thẩm quyền cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho các doanh nghiệp thuê lại đất của công ty phát triển hạ tầng các khu công nghiệp. Thủ tục này thường bị kéo dài do hồ sơ phải đi qua Công ty đầu tư và kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp, Ban quản lý tổng hợp và gửi đến Sở Tài nguyên và Môi trường tiến hành thẩm định và trình Ủy ban nhân dân tỉnh cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho phân diện tích đất thuê lại.

- Quy định về quản lý giá cho thuê lại đất trong khu công nghiệp: Theo quy định, thì giá đất cho thuê lại cần có sự thoả thuận với Ban quản lý. Tuy nhiên, qua khảo sát thực tế tại các tỉnh, việc thoả thuận giá cho thuê lại chủ yếu được thoả thuận giữa công ty đầu tư và kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp với doanh nghiệp trong khu công nghiệp không cần có sự can thiệp của Ban quản lý. Về cơ bản, các giá này được hình thành trên cơ sở thị trường, đảm bảo tính cạnh tranh giữa các khu công nghiệp trong tỉnh cũng như các tỉnh lân cận.

II. TÌNH HÌNH THỰC HIỆN CƠ CHẾ “MỘT CỬA - TẠI CHỖ”

1. Cơ chế “một cửa - tại chỗ”

Kể từ sau khi có Quyết định số 100/2000/QĐ-TTg ngày 17/8/2000 của Thủ tướng Chính phủ thì các Ban quản lý các khu công nghiệp cấp tỉnh được chuyển về trực thuộc Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Với vị trí này, các Ban quản lý được bổ sung các nhiệm vụ, quyền hạn theo uỷ quyền của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Trên cơ sở đó, về cơ bản, các nhiệm vụ của Ban quản lý như: tổ chức thẩm định, cấp phép đầu tư và quản lý sau cấp phép đối với các doanh nghiệp đầu tư vào khu công nghiệp được thực hiện theo cơ chế “một cửa - tại chỗ” tương đối thuận lợi.

Kết quả của việc chuyển giao này trong thời gian qua đã tạo điều kiện cho hoạt động của Ban quản lý có hiệu quả hơn do được sự quan tâm, chỉ đạo sâu sát của các cấp chính quyền địa phương, đảm bảo mục tiêu phát triển các khu công nghiệp làm động lực cho việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế, góp phần tăng trưởng kinh tế - xã hội ở địa phương. Ngược lại, có sự quan tâm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh về phát triển đồng bộ hạ tầng ngoài các khu công nghiệp như: hạ tầng đô thị, thương mại, dịch vụ đã góp phần cải thiện môi trường đầu tư tăng tính hấp dẫn cho các nhà đầu tư vào các khu công nghiệp trong thời gian qua.

Tuy nhiên, hiện nay cơ chế này vẫn chưa được triển khai đồng bộ trên các lĩnh vực liên quan đến hoạt động đầu tư, sản xuất kinh doanh trong khu công nghiệp làm cho hiệu quả hoạt động quản lý chưa cao. Nguyên nhân của việc này do gặp nhiều tồn tại, vướng mắc liên quan đến các quy định quản lý nhà nước đối với các khu công nghiệp cụ thể là:

- Nghị định số 36/CP của Chính phủ ban hành ngày 24/4/1997, văn bản pháp lý cao nhất cho tổ chức, hoạt động của các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao đã không còn phù hợp với thực tiễn chưa được điều chỉnh.

- Cơ chế uỷ quyền hiện nay của các Bộ cho các Ban quản lý các khu công nghiệp mới chỉ được thực hiện trên các lĩnh vực: đầu tư, lao động, thương mại và còn trong phạm vi hẹp. Các lĩnh vực khác như: xây dựng, môi trường cần sớm được quy định phân cấp, uỷ quyền cho Ban quản lý và hoàn thiện trong thời gian tới.

- Các quy định về phân cấp cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong các văn bản Luật mới ban hành về các lĩnh vực: đầu tư, doanh nghiệp, đất đai, lao động, bảo hiểm xã hội, môi trường, xây dựng đã thay đổi so với giai đoạn trước. Theo đó, mối quan hệ giữa Ủy ban nhân dân cấp tỉnh với Ban quản lý cũng đã có sự điều chỉnh.

- Cơ chế “một cửa - tại chỗ” còn chưa được các tỉnh hiểu và triển khai một cách thống nhất dẫn đến:

- + Yếu tố “một cửa” còn mang nặng tính hành chính với hình thức một cửa tiếp nhận và trả hồ sơ theo như mô hình cải cách hành chính “một cửa” tại các cơ quan hành chính các cấp. Theo đó, Ban quản lý chỉ có vai trò đầu mối tiếp nhận hồ sơ và chuyển cho các cơ quan chuyên môn thẩm định theo thẩm quyền làm cho thời gian giải quyết thủ tục hành chính bị kéo dài, làm lỡ mất cơ hội đầu tư của các nhà đầu tư.

- + Yếu tố “tại chỗ” chưa thực sự được quan tâm đúng mức do hiện nay các quy định về phân cấp, uỷ quyền còn hạn chế. Có tỉnh còn có quan điểm cho rằng nếu phân cấp uỷ quyền hết cho Ban quản lý thì tỉnh sẽ mất vai trò và khó

quản lý. Đặc biệt là đối với các nội dung đang thực hiện theo phân cấp hiện nay, có tình còn cho rằng thẩm quyền của Ủy ban nhân dân tỉnh còn thấp hơn so với Ban quản lý trong việc cấp giấy phép đầu tư nước ngoài cho dự án đến 40 triệu USD.

2. Vị trí, chức năng của Ban quản lý các khu công nghiệp

Theo kết quả khảo sát và đánh giá tình hình phát triển các khu công nghiệp, các tỉnh đều có ý kiến thống nhất khẳng định về vị trí các Ban quản lý các khu công nghiệp là cơ quan trực thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh là phù hợp. Chức năng của các Ban quản lý thực hiện các nhiệm vụ quản lý nhà nước trực tiếp đối với các khu công nghiệp theo phân cấp hoặc uỷ quyền, làm đầu mối giải quyết các yêu cầu của các nhà đầu tư theo cơ chế “một cửa - tại chỗ” và cung cấp các dịch vụ hỗ trợ đầu tư.

Tuy nhiên, hiệu quả hoạt động của các Ban quản lý vẫn còn hạn chế do các quy định về phân cấp, uỷ quyền chưa đồng bộ. Vì vậy, để phát huy hiệu quả của cơ chế “một cửa - tại chỗ”, các tỉnh cần phải cải cách thực sự trong việc tổ chức, phân công, phối hợp giữa Ban quản lý với các cơ quan chuyên môn của tỉnh, trong đó Ban quản lý là cơ quan đầu mối, trực tiếp tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh, được Ủy ban nhân dân tỉnh uỷ quyền quản lý trực tiếp các khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh một cách đồng bộ trên các lĩnh vực liên quan đến phát triển các khu công nghiệp như: đầu tư, xây dựng, lao động, môi trường, đất đai, thương mại.

3. Cơ chế phối hợp giữa Ban quản lý các khu công nghiệp với các cơ quan chuyên môn của tỉnh

a. Trong lĩnh vực đầu tư:

- Các Ban quản lý được xác định là vai trò chủ trì, phối với Sở Kế hoạch và Đầu tư trong công tác vận động, thu hút đầu tư vào các khu công nghiệp, khu chế xuất; xây dựng quy hoạch phát triển và quản lý các KCN, KCX; quy hoạch các ngành, doanh nghiệp đầu tư vào KCN, KCX; quy hoạch phát triển các công trình hạ tầng ngoài hàng rào KCN, KCX và làm đầu mối thực hiện hoạt động thanh tra, kiểm tra doanh nghiệp hoạt động trong KCN, KCX.

- Các Ban quản lý trực tiếp thực hiện và xử lý các vấn đề liên quan đến hoạt động của các KCN, KCX và các doanh nghiệp trong KCN, KCX trên địa bàn tỉnh theo chức năng, nhiệm vụ quyền hạn quy định tại Điều 27 của Nghị định số 36/CP của Chính phủ và Quyết định uỷ quyền của các Bộ, ngành Trung ương.

- Các Ban quản lý đã phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư xây dựng và công khai các quy định về hồ sơ, quy trình, thủ tục trong việc thẩm định, cấp,

điều chỉnh Giấy phép đầu tư; đáp ứng thời gian quy định về thẩm định và cấp Giấy phép đầu tư quy định theo Luật Đầu tư nước ngoài tại Việt Nam và Luật Doanh nghiệp.

- Kết quả công tác phối hợp được thực hiện tương đối tốt, về cơ bản đáp ứng được các yêu cầu của nhà đầu tư vào khu công nghiệp.

b. Trong lĩnh vực lao động:

- Ngoài các các nhiệm vụ, quyền hạn thực hiện theo uỷ quyền của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội, các Ban quản lý được xác định là đầu mối, phối hợp với Sở Lao động Thương binh và Xã hội giải quyết theo thẩm quyền hoặc báo cáo, trình Bộ Lao động Thương binh và Xã hội xem xét, quyết định theo thẩm quyền.

- Với vai trò làm đầu mối, Ban quản lý thực hiện các nội dung cụ thể sau:

+ Tiếp nhận đăng ký nhu cầu lao động và hướng dẫn các doanh nghiệp tuyển dụng, giao kết hợp đồng lao động, xây dựng thoả ước lao động tập thể, nội quy lao động, kê khai cấp sổ lao động, thực hiện công tác bảo hộ lao động theo quy định của pháp luật;

+ Tiếp nhận, kiểm tra hồ sơ xin cấp sổ lao động, hồ sơ khai báo, đăng ký xin cấp Giấy phép sử dụng các loại máy móc thiết bị, vật tư và các hoá chất có yêu cầu nghiêm ngặt về an toàn lao động và chuyển đến Sở Lao động Thương binh và Xã hội giải quyết theo thẩm quyền.

+ Dự báo và xây dựng chương trình, kế hoạch đào tạo nguồn nhân lực phục vụ các khu công nghiệp, khu chế xuất trình Uỷ ban nhân dân tỉnh phê duyệt.

+ Hướng dẫn các doanh nghiệp thực hiện các biện pháp giải quyết tranh chấp lao động theo quy định của pháp luật.

+ Tham gia xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra định kỳ và phối hợp trong việc kiểm tra, thanh tra đột xuất theo chuyên ngành đảm bảo đúng pháp luật và không gây ảnh hưởng đến tình hình hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

+ Tổng hợp các báo cáo về tình hình lao động của doanh nghiệp gửi Sở Lao động Thương binh và Xã hội và Chi cục Thống kê tỉnh, thành phố.

- Để thực hiện các nhiệm vụ trên, các Ban quản lý đã phối hợp với Sở Lao động Thương binh và Xã hội xây dựng và công khai các quy định về hồ sơ, quy trình, thủ tục trong các việc: tuyển dụng, giao kết hợp đồng lao động; cấp Giấy phép lao động cho người nước ngoài; bảo hộ lao động; giải quyết tranh chấp lao

động; kiểm tra, thanh tra; báo cáo, trao đổi thông tin đáp ứng các quy định theo Bộ Luật Lao động, Luật Thanh tra và các quy định pháp lý liên quan.

c. Trong lĩnh vực thương mại:

- Bên cạnh các nhiệm vụ, quyền hạn trực tiếp thực hiện theo uỷ quyền của Bộ Thương mại trong việc xét duyệt kế hoạch xuất nhập khẩu và quản lý hoạt động thương mại của các doanh nghiệp thuộc các khu công nghiệp, khu chế xuất, các Ban quản lý được xác định là cơ quan chủ trì, phối hợp với Sở Thương mại hướng dẫn một số nội dung cụ thể sau:

+ Lập kế hoạch xuất nhập khẩu và quản lý các hoạt động thương mại của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, các bên hợp doanh trên cơ sở hợp đồng hợp tác kinh doanh đóng trên địa bàn tỉnh (không nằm trong các khu công nghiệp, khu chế xuất) theo đúng các quy định của nhà nước;

+ Cung cấp thông tin định kỳ hàng tháng, quý, năm về tình hình hoạt động xuất nhập khẩu của các doanh nghiệp trong khu công nghiệp, khu chế xuất cho Sở Thương mại.

d. Trong lĩnh vực xây dựng:

- Căn cứ vào Quy hoạch chi tiết khu công nghiệp được duyệt, Ban quản lý có thẩm quyền xem xét, thoả thuận và cấp Chứng chỉ quy hoạch cho các nhà đầu tư vào khu công nghiệp.

- Các nội dung khác liên quan đến lĩnh vực xây dựng như: xây dựng quy hoạch phát triển hệ thống các khu công nghiệp; lập hoặc điều chỉnh và trình duyệt quy hoạch chi tiết các khu công nghiệp; thẩm tra và phê duyệt thiết kế cơ sở, Ban quản lý thực hiện vai trò đầu mối thực hiện, hướng dẫn và chuyển Sở Xây dựng phê duyệt hoặc trình Uỷ ban nhân dân tỉnh quyết định.

- Về công tác thanh tra, kiểm tra: Ban quản lý là cơ quan chủ trì, phối hợp với Sở Xây dựng thanh, kiểm tra việc thực hiện quy hoạch, đảm bảo chất lượng các công trình xây dựng hạ tầng khu công nghiệp và các dự án đầu tư tại khu công nghiệp. Riêng đối với các dự án đầu tư trực tiếp nước ngoài, thì Sở Xây dựng thực hiện chức năng chủ trì, phối hợp với Ban quản lý thực hiện thanh, kiểm tra.

- Về xử lý vi phạm:

+ Đối với các dự án đầu tư và kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp và dự án đầu tư trực tiếp nước ngoài, Ban quản lý phối hợp với Sở Xây dựng thống nhất phương án, hình thức xử lý hoặc trình Uỷ ban nhân dân tỉnh giải quyết theo thẩm quyền.

+ Đối với các dự án đầu tư trong khu công nghiệp, Ban quản lý chủ trì, quyết định xử lý các vi phạm. Các trường hợp nghiêm trọng, Ban quản lý phối hợp với Sở Xây dựng để quyết định phương án, hình thức xử lý hoặc trình Ủy ban nhân dân tỉnh giải quyết theo thẩm quyền.

e. Trong lĩnh vực môi trường và đất đai:

- Về lĩnh vực môi trường:

+ Các Ban quản lý hiện đang thực hiện xem xét và cấp Phiếu xác nhận “Bản đăng ký đạt tiêu chuẩn môi trường”

+ Đối với các dự án phải có Báo cáo đánh giá tác động môi trường, thì Ban quản lý hướng dẫn nhà đầu tư lập hồ sơ chuyển Sở Tài nguyên, Môi trường và Nhà đất thẩm định theo quy định của pháp luật.

- Về lĩnh vực đất đai:

+ Ban quản lý chủ trì thực hiện xây dựng kế hoạch sử dụng đất theo quy hoạch phát triển các khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh gửi Sở Tài nguyên Môi trường và Nhà đất thẩm định, trình Ủy ban nhân dân tỉnh quyết định giao đất, cho thuê đất.

+ Ban quản lý hướng dẫn các nhà đầu tư lập hồ sơ thuê đất, xin giao đất, thuê lại đất, mặt nước, chuyển quyền sử dụng đất, chuyển mục đích sử dụng đất, thu hồi đất theo quy định của pháp luật về đất đai.

4. Mối quan hệ giữa Ban quản lý với cơ quan quản nhà nước nhà nước đối với các khu công nghiệp

Theo kết quả khảo sát, đánh giá, thì hiện nay, việc quan hệ giữa các Ban quản lý các khu công nghiệp với các Bộ, ngành mới chỉ chủ yếu tập trung trong các lĩnh vực: đầu tư, lao động và thương mại. Đối với các lĩnh vực này, các cơ quan quản lý nhà nước đối với các khu công nghiệp về ngành, lĩnh vực hiện đang uỷ quyền cho các Ban quản lý thực hiện một số nội dung quản lý nhà nước đối với khu công nghiệp.

Để đảm bảo thực hiện các nhiệm vụ theo uỷ quyền, về cơ bản các Ban quản lý đã chủ động tổ chức triển khai tương đối tốt các công tác sau:

- Xây dựng và công khai các quy định về hồ sơ, quy trình, trình tự, thủ tục đăng ký, cấp, điều chỉnh hoặc thu hồi Giấy phép đầu tư cho các dự án vào khu công nghiệp.

- Hướng dẫn các thủ tục và cấp Giấy phép lao động cho người nước ngoài làm việc trong khu công nghiệp trong thời hạn dưới 3 tháng; chấp thuận đăng ký nội quy lao động và thoả ước lao động tập thể của doanh nghiệp hoạt động trong khu công nghiệp.

- Hướng dẫn lập danh mục, kế hoạch xuất nhập khẩu và cấp chứng chỉ xuất xứ hàng hoá sản xuất trong khu công nghiệp.

Ngoài các công tác trên, các nội dung công việc vượt quá quyền hạn được uỷ quyền, Ban quản lý có trách nhiệm báo cáo các Bộ, ngành xem xét, giải quyết theo thẩm quyền. Tuy nhiên, như đã đánh giá ở các phần trên, thì nội dung uỷ quyền của các Bộ hiện nay còn đang hạn chế và chưa đồng bộ. Trong thời gian tới, để thực hiện Nghị quyết số 08/2004/NQ-CP thì Chính phủ cần đẩy mạnh phân cấp cho chính quyền cấp tỉnh, điều này sẽ tạo điều kiện để Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phân cấp hoặc uỷ quyền đồng bộ cho các Ban quản lý trên các lĩnh vực: đầu tư, xây dựng, lao động, thương mại, môi trường, đất đai, đảm bảo Ban quản lý có đủ thực quyền để tổ chức quản lý theo cơ chế “một cửa - tại chỗ” đối với các khu công nghiệp có hiệu quả hơn.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT ĐỐI VỚI BAN QUẢN LÝ CÁC KHU CÔNG NGHIỆP

1. Mô hình tổ chức

Về cơ bản, việc tổ chức và chuyển các Ban quản lý các khu công nghiệp về trực thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh được các tỉnh đánh giá cao; phù hợp với tiến trình cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước; gắn kết trách nhiệm và tăng cường vai trò chỉ đạo của Ủy ban nhân dân các tỉnh trong việc xây dựng quy hoạch, phát triển các khu công nghiệp trong quy hoạch phát triển chung của toàn tỉnh. Vì vậy, để tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư, trong đó yếu tố ổn định về tổ chức cơ quan quản lý đối với các khu công nghiệp đang được các nhà đầu tư quan tâm, thì trong giai đoạn này, mô hình tổ chức các Ban quản lý cần được tiếp tục duy trì như hiện nay.

Tuy nhiên, trên thực tế hiện nay ở một số tỉnh như: Thanh Hoá, Hà Tĩnh, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Quảng Nam, Quảng Ngãi, KonTum, Bình Định đang hình thành và đồng thời tồn tại nhiều tổ chức các Ban quản lý các khu công nghiệp, khu kinh tế, khu kinh tế cửa khẩu trên địa bàn một tỉnh. Vì vậy, để thực hiện quản lý thống nhất các khu này theo các cơ chế, chính sách, mô hình tổ chức các Ban quản lý này cần được tiếp tục nghiên cứu và hoàn thiện theo hướng tinh gọn hơn. Những tỉnh có khu công nghiệp thì lập Ban quản lý các khu công nghiệp, các tỉnh có cả khu công nghiệp và khu kinh tế thì lập Ban quản lý khu kinh tế.

Mặt khác, qua khảo sát đánh giá tình hình hoạt động các khu công nghiệp cho thấy, đối với các tỉnh có khả năng tổ chức, thu hút được các nhà đầu tư trong và ngoài nước đầu tư, kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp, thì về cơ bản các công tác quản lý nghiệp vụ đối với các khu công nghiệp trong các lĩnh vực: lao động, xây dựng, môi trường, hỗ trợ xúc tiến đầu tư được các công ty

đầu tư và kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp trực tiếp thay mặt Ban quản lý tổ chức quản lý tương đối tốt theo Quy chế tổ chức và hoạt động chung của các khu công nghiệp và Quy chế riêng đối với từng khu. Theo đó, vai trò của các Ban quản lý sẽ được tập trung vào việc quản lý các khu công nghiệp theo quy hoạch, kế hoạch, tăng cường hoạt động kiểm tra, giám sát sau cấp phép và cung cấp các dịch vụ hỗ trợ đầu tư để thúc đẩy phát triển các khu công nghiệp.

Từ các cơ sở điều kiện thực tế trên, về lâu dài, mô hình tổ chức các Ban quản lý cần được nghiên cứu đảm bảo đáp ứng các yêu cầu sau: tổ chức tinh gọn, hiệu quả, đủ thẩm quyền (để thực hiện tốt cơ chế “một cửa - tại chỗ”), tập trung vào công tác quản lý bằng quy hoạch, cơ chế, chính sách, hậu kiểm và tổ chức cung ứng các dịch vụ công (hỗ trợ đầu tư và xúc tiến thương mại).

2. Vị trí, chức năng

Trên cơ sở thực trạng thực hiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của các Ban quản lý hiện nay, các kiến nghị về vị trí, chức năng cụ thể như sau:

- Về vị trí: Cần thống nhất Ban quản lý các khu công nghiệp, khu kinh tế thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh.

- Về chức năng: Cần tiếp tục khẳng định Ban quản lý thực hiện chức năng quản lý nhà nước trực tiếp đối với các khu công nghiệp. Tuy nhiên, cần mở rộng phạm vi phân cấp, uỷ quyền tương đối đồng bộ trên các lĩnh vực liên quan đến khu công nghiệp để Ban quản lý thực hiện được nhiệm vụ dịch vụ hành chính công đối với các nhà đầu tư vào khu công nghiệp.

3. Nhiệm vụ, quyền hạn

Để đảm bảo thực hiện cơ chế “một cửa - tại chỗ” đối với các khu công nghiệp, Ban quản lý cần được đẩy mạnh phân cấp, uỷ quyền quản lý trong các lĩnh vực với các nội dung như sau:

- Về lĩnh vực đầu tư:

+ Mở rộng phạm vi thẩm quyền cấp giấy phép đầu tư cả trong và ngoài nước đến 40 triệu USD.

+ Phân cấp cho Ban quản lý cấp ưu đãi đầu tư cho các doanh nghiệp đầu tư vào khu công nghiệp theo quy định của pháp luật.

- Về lĩnh vực lao động:

+ Mở rộng thẩm quyền cấp phép lao động cho người nước ngoài làm việc trong khu công nghiệp.

+ Phân cấp cho Ban quản lý làm đầu mối chủ trì theo dõi, quản lý đối với lao động trong khu công nghiệp theo hướng dẫn chung của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội.

- Về lĩnh vực thương mại:

+ Trước mắt, cần mở rộng phạm vi uỷ quyền hoặc phân cấp cho Ban quản lý trong việc cấp chứng chỉ xuất xứ hàng hoá thuộc FORM “B”

+ Mở rộng thẩm quyền cấp chứng chỉ xuất nhập khẩu đi các nước thuộc các tổ chức quốc tế mà Việt Nam là thành viên tham gia.

- Về lĩnh vực xây dựng:

+ Đề nghị Uỷ ban nhân dân tỉnh uỷ quyền giao Ban quản lý thẩm định thiết kế cơ sở đối với các dự án đầu tư trong nước thuộc nhóm B, C vào khu công nghiệp.

- Về lĩnh vực đất đai:

+ Cần uỷ quyền cho các Ban quản lý làm đầu mối chủ trì, trực tiếp thẩm định và trình uỷ ban nhân dân tỉnh cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đối với phần diện tích đất thuê lại của các nhà đầu tư trong khu công nghiệp.

+ Giao Ban quản lý làm đầu mối chủ trì, phối hợp với Sở Tài nguyên, Môi trường và Nhà đất xây dựng quy hoạch phát triển quỹ đất để phát triển các khu công nghiệp cho phù hợp với quy hoạch kinh tế - xã hội chung của tỉnh.

- Về lĩnh vực thanh tra:

+ Cần hướng dẫn thống nhất nhiệm vụ thanh tra của các Ban quản lý để các Ban quản lý có đủ công cụ quản lý trong công tác thanh tra, kiểm tra sau cấp phép đối với các doanh nghiệp trong khu công nghiệp.

+ Khi đã ổn định tổ chức và làm rõ nhiệm vụ thanh tra của các Ban quản lý, thì Uỷ ban nhân dân tỉnh cần giao cho Ban quản lý các khu công nghiệp làm đầu mối phối hợp các tổ chức thanh tra chuyên ngành của các Sở xây dựng, đăng ký chương trình, kế hoạch thanh, kiểm tra theo định kỳ, đột xuất để tránh ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

4. Cơ cấu tổ chức

- Cần sớm hoàn thiện tổ chức thanh tra tại các Ban quản lý để thực hiện chức năng quản lý nhà nước trực tiếp theo cơ chế “một cửa - tại chỗ” đối với các khu công nghiệp.

- Để đảm bảo đủ điều kiện tiếp nhận các nhiệm vụ theo phân cấp, uỷ quyền đồng bộ trên các lĩnh vực, các Ban quản lý cần phải có kế hoạch kiện toàn các phòng quản lý môi trường, lao động, xây dựng (về con người và trang thiết bị) đáp ứng các tiêu chuẩn chuyên môn nghiệp vụ về từng ngành, lĩnh vực.

- Cần củng cố, tăng cường vai trò của tổ chức cung ứng các dịch vụ công trong việc hỗ trợ đầu tư và xúc tiến thương mại vào các khu công nghiệp.

- Để duy trì và phát triển ổn định nguồn lao động, cần xã hội hoá hoạt động đào tạo nguồn nhân lực, giới thiệu việc làm (đặc biệt khuyến khích cho các công ty đầu tư, kinh doanh hạ tầng khu công nghiệp tham gia vào lĩnh vực này). Tuy nhiên, với vai trò Ban quản lý là trung tâm, cần xác định Trung tâm giới thiệu việc làm (đơn vị trực thuộc Ban quản lý) là đầu mối tổng hợp, cung cấp thông tin về nguồn lao động, tổ chức đăng ký sử dụng lao động, phổ biến và giải quyết các vướng mắc cho người lao động về các nội dung liên quan đến lĩnh vực lao động.

5. Biên chế

Trên cơ sở các kiến nghị về bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn theo phân cấp, uỷ quyền và cơ cấu tổ chức của các Ban quản lý, về cơ bản các Ban quản lý đều có nhu cầu bổ sung biên chế về các lĩnh vực: thanh tra, môi trường, lao động để có đủ điều kiện thực hiện các nhiệm vụ được giao.

Những kiến nghị, đề xuất nêu trên, Bộ Nội vụ có trách nhiệm phối hợp với Bộ Kế hoạch và Đầu tư và các Bộ, ngành liên quan để trình Chính phủ:

Phương án 1: Chính phủ ban hành một Nghị định riêng quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ban quản lý khu công nghiệp, khu kinh tế để thay thế Nghị định số 36/CP ngày 24/4/1997 của Chính phủ.

Phương án 2: Sửa Chương quy định về Ban quản lý, trách nhiệm các Bộ, ngành, địa phương khi trình Chính phủ Nghị định hướng dẫn Luật Đầu tư năm 2005.